

Käyttörajoitetun metatiedon yksilöinti

[Finnan palvelusopimuksen](#) liite 3 (kohta 3.3.2) edellyttää, että "mikäli Finnaan toimitettavaan metatietoon kuitenkin liittyy käyttörajoituksia, konsortion jäsenen tulee yksilöidä metatieto Kansalliskirjaston ohjeistamalla tavalla ja ilmoittaa asiasta Kansalliskirjaston antamien ohjeiden mukaan". Yksilöinti voidaan tehdä kolmella tavalla, tietue-, kokoelma-, tai kenttäkohtaisesti, ja ohjeet sen tekemiseen on annettu tällä sivulla.

Taustatietoa: [avointa metatietoa käsittelevä Finna-wikin sivu](#) ja sen alisivut.

Tietueiden tai kokoelmien yksilöinti

Koko tietueen metatietoihin liittyvät käyttörajoitukset koskevat useimmiten kansainvälisiltä kustantajilta hankittujen e-kirjojen kuvailutietoja. Lisätietoa: [e-kirjojen metatietojen avoimuus](#).

Kansalliskirjasto rajaa yksilöidyt tietueet tai kokoelmat pois [Finna.fi](#)-näkyvästä (ns. kansallinen näkymä), jolloin niitä ei avata CC0-lisenssillä näkymän avoimen rajapinnan kautta.

Tietuekohtainen yksilöinti

Ensisijaisesti **suositellaan, että käyttörajoitukset kuvaillaan kuhunkin tietueeseen**. MARC-aineistojen käyttörajoitukset kuvaillaan kenttään 540 [KUMEA-ryhmän suosituksen](#) mukaan seuraavasti:

540 ##|3 Metadata |a Ei poimintaa. No copying; |b Ebrary.

540 ##|3 Metadata |a Ei poimintaa. No copying; |b Elsevier.

Esimerkeissä metadatan käyttöluvan antajina on Ebrary ja Elsevier (osakenttä b).

Huom! KUMEA-ryhmä muutti suositusta kokouksessaan 2.2.2016 ja esimerkit on muutettu uuden suosituksen mukaiseksi. Finna kuitenkin tukee edelleen myös vanhan suosituksen mukaan kuvailtuja käyttörajoitusmerkintöjä.

Kokoelmakohtainen yksilöinti

Jos käyttörajoituksia ei kuitenkaan ole painavista syistä mahdollista kuvailla tietuekohtaisesti, toinen vaihtoehto on lisätä nämä tietueet kokoelmaan, joka ilmoitetaan käyttörajoitetuksi. Suositellaan, että kokoelmia olisi **vain yksi**. Tarvittaessa tätä tarkoitusta varten voi perustaa oman kokoelmansa. Konsortion jäsenen on ilmoitettava Kansalliskirjastolle ko. kokoelman nimi.

Jos käyttörajoitetun metadatan keskittäminen yhteen kokoelmaan hankaloittaa e-aineistojen hallintaa eikä tietuekohtainen yksilöinti ole mahdollista, voi konsortion jäsen ilmoittaa Kansalliskirjastolle useita kokoelmia käyttörajoitetuiksi. Tämä edellyttää, että jäsen toimittaa Kansalliskirjastolle tarkan listauksen ko. kokoelmista. Jos käyttörajoitettujen kokoelmien listaan tulee muutoksia, jäsenen vastuulla on ilmoittaa asiasta Kansalliskirjastolle etukäteen, jotta yksilöintiä seuraavat rajaus-toimenpiteet [Finna.fi](#)-näkyvään ehditään toteuttaa. Toimenpiteiden toteutuksessa tulee varautua 5 työpäivän viiveeseen ilmoituksesta.

Kenttäkohtaiset käyttörajoitukset

Joskus metatieto saattaa sisältää kenttäkohtaista tietoa, johon kohdistuu kolmannen osapuolen tekijänoikeuksista johtuvia rajoituksia. Vaikka tiedot voitaisiin näissä tapauksissa näyttää Finnassa, rajoitettuja tietoja ei voida tarjota CC0-metadatan avoimen rajapinnan kautta, jollei tekijänoikeuksien haltijan kanssa ole sovittu asiasta. Tällaisiä tietueita ei rajata pois Finna.fistä. Niitä ei myös rajata kokonaan pois avoimen rajapinnan kautta tarjottavasta metadatasta, mutta rajapinnan kautta tarjottavasta datasta suodatetaan osa kentistä automaattisesti pois tekijänoikeuksien loukkaamisen välttämiseksi. Automaattisesti pois suodatettavat kentät ovat:

- MARC 21: kenttä 520 kaikkine alakenttineen.
- Qualified Dublin Core: kenttä dc.description.abstract.
- Qualified Dublin Core: description-kenttä ohitetaan, jos ensimmäisen viiden sanan joukosta löytyy jokin seuraavista: *'tiivistelmä', 'abstract', 'abstracts', 'abstrakt', 'sammandrag', 'sommario', 'summary' tai ''*.

Jos tarjoamassasi metatiedossa on tekijänoikeussyistä käyttörajoitettuja kenttiä, joita ei ole mainittu yllä olevassa listassa ja jotka kuitenkin haluat tuoda saataville Finnaan, ilmoita asiasta Kansalliskirjastolle.

Ilmoittaminen

Käyttörajoituksista, yksilöintitavoista ja mahdollisista yksilöintiä koskevista muutoksista ilmoitetaan Kansalliskirjastolle osoitteeseen finna-posti@helsinki.fi. Osoitteesta voi tarvittaessa tiedustella lisäohjeita.